

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

VÝCHOVNÉ VZDĚLÁVACÍ PRÁCE

ŠKOLNÍ DRUŽINY ZŠ Sloup

Vypracovala: Jana Němcová, vedoucí vychovatelka ŠD

Obsah

1. Úvod
2. Konkrétní cíle vzdělávání
3. Časový plán a délka vzdělávání
4. Formy a obsah vzdělávání
5. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
6. Podmínky přijímání žáků, průběhu a ukončení vzdělávání
7. Provoz školní družiny
8. Podmínky pro činnost
9. Bezpečnost práce a ochrana zdraví
10. Obsah Školního vzdělávacího programu ŠD
11. Tematické okruhy

1. Úvod

Název: Školní vzdělávací program výchovné vzdělávací práce školní družiny ZŠ Sloup

Název školy: Základní škola Sloup, okres Blansko
Sloup 200
679 13 Sloup

Jméno ředitele: Mgr. Pavel Dočekal
Vychovatelky: Jana Němcová, Věra Mikulášková, Jana Tomášková, Radka Nejezchlebová
Telefon: 516 412 441

E-mail: zs.sloup@centrum.cz

Webové stránky: www.zssloup.net

Platnost dokumentu: Od 1. 9. 2018

Školní družina je součástí Základní školy Sloup, okres Blansko a poskytuje zájmové vzdělávání žáků v době mimo vyučování. Probíhá zde pestrá nabídka zájmové činnosti ve známém prostředí, které dává dětem pocit bezpečí a pro rodiče je finančně dostupná.

Vzdělávací program je organizován v době školního vyučování i prázdnin.

2. Konkrétní cíle vzdělávání

a) Hlavní úkoly výchovné práce:

Hlavním úkolem výchovné práce ve školní družině je zabezpečení odpočinkové, relaxační a zájmové činnosti. Školní družina není pokračováním školního vyučování, má svá specifika a je výrazně odlišná od běžné vzdělávací praxe. Práce je přitažlivá, formou skupinové práce dle zájmu a věku dětí. Nejrozšířenější oblastí je vytvoření předpokladů pro volnou spontánní činnost dětí.

Hry a spontánní činnosti v ŠD jsou rušnější; dochází tak k relaxaci dětí po soustředění ve vyučování.

Ve školní družině jsou utvářeny a upevňovány kamarádské vztahy mezi dětmi, což je možné jen vytrvalou péčí. Je prosazována slušnost a ohleduplnost, aktivita a tvořivost, dodržovány hygienické návyky a zásady bezpečnosti při pobytu uvnitř i venku.

Děti jsou seznámeny s vnitřním řádem ŠD, BOZP, PO, které dodržují. Nekázeň a porušování vnitřního řádu ŠD řeší vychovatelka s třídními učiteli a rodiči.

b) Cíle ŠD

- * Rozvoj osobnosti člověka, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výkon povolání nebo pracovní činnosti, získávání informací a učení se v průběhu celého života
- * získání všestranných zájmů a dovedností
- * pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost
- * utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého
- * poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, pochopení a osvojení zásad pravidel vycházejících z evropské integrace jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku
- * získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví.

Cílem výchovné práce je to, aby se mladý člověk dokázal zapojit do společnosti a jejích různých skupin, osvojil si normy, hodnoty, naučil se nezbytným dovednostem a znalostem. Obecným cílem pro naši družinu je výchova všestranně harmonicky rozvinutého člověka s přihlédnutím k individuálním potřebám každého jedince.

Je kladen důraz na utváření zdravé osobnosti, odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu a najde tak své místo ve zdravé sociální skupině.

Cílem výchovně vzdělávací činnosti ve školní družině je vytvoření prostoru a vhodných podmínek pro rozvoj osobnosti dítěte, jeho zájmů a potřeb navazující na vzdělávací program prvního stupně základní školy. Aktivním rozvíjením činností je směřováno k rozvíjení senzomotorických dovedností, sebepoznání, schopnosti komunikace, estetického cítění, hygienických návyků a začlenění se do lidské společnosti.

Aktivní spolupráce s rodiči směřuje k poznání činností vlastních dětí v jejich volném čase. V podstatě se jedná o naplnění volnočasových aktivit dnešní mladé generace, o pohybové aktivity, relaxaci, hry, aerobní pohybové aktivity, pracovní, hudební, výtvarné a hlavně poznávací činnosti.

3. Časový plán a délka vzdělávání

Vzdělávací program ve školní družině je určen pro žáky 1. stupně. Délka vzdělávání je dána věkovou kategorií žáků.

- Vykonává činnost ve dnech školního vyučování a o školních prázdninách. Po projednání může ředitel školy činnost školní družiny o prázdninách přerušit.

- Může vykonávat činnost pro účastníky nebo účastníky a jejich zákonné zástupce i ve dnech pracovního volna.
- Organizuje zájmové vzdělávání především pro účastníky přihlášené k pravidelné docházce.

4. Formy a obsah vzdělávání

a) Činnosti v ŠD

Školní družina pracuje dle týdenní skladby zaměstnání. Vychovatelky dbají na střídání činností odpočinkových, relaxačních a zájmových. Dávají dětem prostor pro spontánní aktivity.

- **Pravidelná činnost** – je dána týdenní skladbou zaměstnání a zahrnuje i funkční režimové momenty bez zbytečných prodlev
- **příležitostné akce** – větší akce družiny, které nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností – viz. příloha
- **spontánní aktivity** – klidové i spontánní činnosti ranní i koncové družiny
- **odpočinkové činnosti** – klidová činnost i aktivní odpočinek
- **příprava na vyučování** – didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti rozšiřující poznatky z vyučování.

b) Požadavky pro volný čas

- Požadavek pedagogického ovlivňování volného času – navození a motivování činností
- požadavek dobrovolnosti – všechny činnosti přiměřené věku a jejich momentálnímu stavu, na základě vzbuzeného zájmu a motivace
- požadavek zajímavosti a zájmovosti – činnosti pro děti atraktivní, pestré, jiné než ve vyučování
- požadavek aktivity – aby mohly být v činnostech úspěšné všechny děti, mohly si je i samy tvořit
- požadavek citlivosti a citovosti – činnosti by měly přinášet kladné emoce z činnosti i z ocenění
- požadavek seberealizace – prostřednictvím činností vytvářet žádoucí sociální kontakty.

c) **Kompetence**

Kompetence k učení (1) – učí se s chutí, započatou práci dokončí, umí zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, klade si otázky, hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, získané vědomosti dává do souvislostí, získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.

Kompetence k řešení problémů (2) – všímá si dění i problémů a tyto jsou mu motivací k řešení dalších problémů a situací, při řešení situací užívá logických, matematických i empirických postupů, chápe, že vyhýbání se problémů nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, spontánně vymýšlí nová řešení. Započaté činnosti dokončuje.

Komunikační kompetence (3) – ovládá řeč, vyjadřuje vhodně formulovanými větami myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, dokáže vyjadřovat své pocity řečí, gestem i dalšími prostředky. Komunikace je kultivovaná.

Sociální a interpersonální kompetence (4) – samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

Činnostní a občanské kompetence (5) – učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, uvědomuje si svá práva i práva druhých, dbá na své osobní zdraví i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské).

Kompetence k trávení volného času – orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinových i individuálních činnostech, umí říct „ne“ nevhodným nabídkám na využití volného času.

5. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vytváříme optimální podmínky pro rozvoj osobnosti dětí pro jejich učení i komunikaci s ostatními, ať už u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, nebo u dětí mimořádně nadaných, nebo u dětí, které speciální vzdělávací potřeby nemají. Cíle i záměry zájmového vzdělávání jsou pro všechny děti společné. Školní družina plně respektuje individuální potřeby a možnosti dítěte. Optimalizace podmínek probíhá v úzké spolupráci se školním poradenským pracovištěm a školní psycholožkou.

6. Podmínky přijímání žáků, průběhu a ukončení vzdělávání

Do školní družiny jsou přijímáni žáci v souladu se zákonem 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších novel a vyhláškou 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění.

O přijetí žáka do školní družiny rozhoduje ředitel školy na základě řádně vyplněných náležitostí v písemné přihlášce a na základě splněných kritérií pro přijetí a to maximálně do výše stanovené kapacity ŠD. Kapacita školní družiny je 116 žáků.

Nastane-li skutečnost, že zájem o přijetí do ŠD převyšuje stanovenou kapacitu, rozhoduje o přijetí žáka ředitel na základě těchto kritérií:

- a) Nejdříve budou přijati všichni zájemci o ŠD z 1. ročníku.
- b) Dále budou přijati všichni zájemci o ŠD z 2. ročníku.
- c) Zájemci o ŠD ze 3. ročníku budou přijímáni do naplnění kapacity ŠD. V případě, že by mohlo dojít k překročení kapacity, budou přednostně přijímáni zájemci o ŠD, kteří
 - již mají sourozence v ŠD
 - na základě věku (data narození) od nejmladšího po nejstarší.
- d) Zájemci o ŠD ze 4. ročníku budou přijímáni do naplnění kapacity, v případě, že by mohlo dojít k překročení kapacity, budou přednostně přijímáni zájemci o ŠD, kteří
 - již mají sourozence v ŠD
 - na základě věku (data narození) od nejmladšího po nejstarší.
- e) Zájemci o ŠD z 5. ročníku budou přijímáni do naplnění kapacity ŠD. V případě, že by mohlo dojít k překročení kapacity, budou přednostně přijímáni zájemci o ŠD, kteří
 - již mají sourozence v ŠD
 - na základě věku (data narození) od nejmladšího po nejstarší.

Absence žáka ve ŠD musí být omluvena od rodičů nebo zákonných zástupců písemnou formou u vychovatelek.

Odhlášení žáka z docházky do školní družiny oznámí rodiče, zákonní zástupci písemnou formou vedoucí vychovatelce.

O vyloučení z docházky do školní družiny rozhodne ředitel školy na základě návrhu vedoucí vychovatelky a po projednání v pedagogické radě. Rozhodnutí o vyloučení ze školní družiny sdělí ředitel školy rodičům žáka písemnou formou s patřičným zdůvodněním.

7. Provoz školní družiny

Vzhledem k organizaci práce ve školní družině jsou odchody dětí směřovány od příchodu po vyučování do 13.30 hod. nebo potom až od 15.00 hod do 15.30 hod.

Provoz ŠD :	Oddělení I.	11.30 – 15.30 hod.
	Oddělení II.	11.30 – 15.30 hod.
	Oddělení III.	11.30 – 15.05 hod.
	Oddělení IV.	11.30 – 13.30 hod.,
	Pondělí, čtvrtek	12.30 – 13.30 hod.
	Ranní družina	6.30 - 7.45 hod.

8. Podmínky pro činnost

a) Materiální a technické podmínky

ŠD má své vlastní prostory, které dětem umožňují společnou činnost v době provozu školní družiny. Prostory, jež splňují podmínky podnětnosti, navozují kreativitu a dávají příležitost k seberealizaci

- * Dobrá vybavenost spotřebním materiálem
- * dostatek her i stavebnic
- * vlastní prostory s možností kreativního uzpůsobení
- * inspirující, nestresující prostředí
- * řádné osvětlení, nehluknost
- * možnost využívání prostor školy – tělocvična, bazén, počítačová učebna, keramická dílna, cvičný byt, školní hřiště.

b) Personální podmínky

Vedoucí vychovatelka: Jana Němcová (SPgŠ obor vychovatelství)
Vychovatelé: Věra Mikulášková (SPgŠ obor vychovatelství)
Jana Tomášková (VŠ pedagogické minimum)
Radka Nejezchlebová (VŠ – pedagogické studium pro vychovatele)

- o vychovatelka je iniciátorem a průvodcem dítěte při činnostech, které motivuje, navozuje, přímo nebo nepřímo řídí, hodnotí
- o probouzí v dětech aktivní zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci, chuť dívat se kolem sebe a podněty vnímat
- o podněcuje a rozvíjí přirozenou zvědavost dítěte, chuť objevovat, i odvahu projevit se a ukázat, co všechno zvládne, to vše přiměřeně oceňovat a chválit
- o rozvíjí sociální kompetence
- o má odpovídající vzdělání
- o je její povinností dále se sama vzdělávat v akreditovaných kurzech i samostudiem.

c) Ekonomické podmínky

Provoz školní družiny je hrazen zřizovatelem (městys Sloup) v rámci rozpočtu ZŠ. Spotřební materiál, stavebnice, hry, sportovní náčiní je hrazeno ze stanovených poplatků za školní družinu a částečně z prostředků školy. Mzdové náklady jsou hrazeny ze státního rozpočtu podle platných tabulek

Placení:

Měsíční příspěvky od rodičů dle Organizačního řádu školy č.j.: 59/2006 ze dne 21.srpna 2006

50,- Kč	(krátká, ráno)
100,- Kč	(dlouhá)
100,- Kč	(ráno + krátká)

Příspěvky vybírají vychovatelky na I. pololetí školního roku v průběhu září, v únoru na II. pololetí školního roku. Kapacita ŠD je 116 dětí.

c) Psychosociální podmínky

- a. vytváření pohody prostředí, příznivé sociální klima – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému, sounáležitost se školou
- b. respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, činnost vycházející ze zájmů žáků a osvojování si toho, co má pro žáky praktický smysl, co vede k praktické zkušenosti, všestranný prospěch žáka je hlavním momentem v činnosti
- c. věková přiměřenost a motivující hodnocení – respekt k individualitě žáků, hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem, dostatečná zpětná vazba
- d. ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- e. spoluúčast žáků na životě školy a ŠD
- f. včasná informovanost žáků i jejich rodičů o činnosti ŠD a jejím vnitřním řádu.

9. Bezpečnost práce a ochrana zdraví

- g. vhodná struktura režimu žáků ve školní družině s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané režimem družiny a skladbou zaměstnání
- h. vhodný stravovací a pitný režim (podle věkových a individuálních potřeb žáků)
- i. zdravé prostředí užívaných prostorů družiny – podle platných norem (vlastní vybavené prostory, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, velikost sedacího a pracovního nábytku, hygienické vybavení prostor)
- j. ochrana žáků před úrazy, poučení o bezpečnosti při hrách v místnosti, tělocvičně, bazénu
- k. dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře, praktická dovednost vychovatelky poskytovat první pomoc.

10. Obsah Školního vzdělávacího programu ŠD

Navazuje na ŠVP ZŠ Sloup a školní družiny a týká se:

- rozvíjení poznatků, dovedností a prvotních zkušeností žáků získaných ve výchově a v rodině a v předškolním vzdělávání
- při činnosti školní družiny upřednostňování vlastního prožitku dětí před školním vzděláváním
- propojování vlastního prožitku dětí s reálnými životními situacemi a působením družiny
- vytváření nových situací
- nacházení místa mezi vrstevníky
- vytváření pracovních a režimových návyků
- obsah uvedený v průběhu čtyř ročních období JARO, LÉTO, PODZIM, ZIMA.

11. Tematické okruhy

PODZIM - září, říjen, listopad		
<u>Činnosti pravidelné</u>	<u>Činnosti průběžné</u>	<u>Činnosti příležitostné</u>
Z PT	Šikovné ruce – práce s přírodninami Malý šikula – práce keramického kroužku	
Z PŘ	Změny podzimní přírody	Přírodniny na podzim -výstava
Ve zdravém těle zdravý duch Z TV	Ve zdravém těle zdravý duch Malý turista – turistický kroužek	
Z VV	Hrátky s barvami	Výzdoba nástěnek v ŠD a na chodbě
Z HV	S hudbou je veselo	
Z LV	Bude z tebe básník?	
Z DV	Vycházky s dopravní tematikou	
Z BV	Správná orientace	

ZIMA - prosinec, leden únor		
<u>Činnosti pravidelné</u>	<u>Činnosti průběžné</u>	<u>Činnosti příležitostné</u>
Z PT	Kouzelné vánoční vyrábění	Advent – vánoční vyrábění
Z PŘ	V zimě příroda spí	
Z TV	Zima a sporty	Karneval
Z VV	Čím vším se dá malovat	Výzdoba nástěnek ŠD
Z HV	Pronikáme do tajů hudby	Vánoční besídka
Z LV	Čas pohádek	Mikulášská nadílka
Z DV	Hrajeme si na dopravní policii	

JARO - březen, duben, květen		
<u>Činnosti pravidelné</u>	<u>Činnosti průběžné</u>	<u>Činnosti příležitostné</u>
Z PT	Šikovné ruce	Výzdoba prostor ŠD a chodby
Z PŘ	Pozorování probouzející se přírody	
Z TV	Rozvoj sportovního ducha	Zájezd pro děti a rodiče
Z VV	Seznámení s technikami VV	Velikonoční dílny
Z HV	Děti a hudba	
Z LV	Seznámení s dětskou literaturou	Měsíc mladých čtenářů
Z DV	Naše okolí	
Z BV	Regionální zajímavosti	

LÉTO - červen, červenec, srpen		
<u>Činnosti pravidelné</u>	<u>Činnosti průběžné</u>	<u>Činnosti příležitostné</u>
Z PT	Práce s papírem, textilem, moduritem	
Z PT	Co vše patří do živé přírody	
Z TV	Pohyb je radost	Družináda – sportovní soutěž družstev
Z LV	Co umíme s časopisem	
Z VV	Co vše se dá pomalovat	
Léto s písničkou Z HV	Léto s písničkou	
Z DV	Kolo a jeho výbava	
Hurá na prázdniny Z BV	Hurá na prázdniny	Ve škole po škole – příměstský tábor

